

ALKOLLÜ VE ALKOLSÜZ İÇECEKLER

Hazırlayan
Cengiz KARABAYIR
İGEME Uzmanı
2011

T.C.
Başbakanlık
Dış Ticaret Müsteşarlığı
İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi

SITC No	:	Alkolsüz içecekler	: 111
		Alkollü içecekler	: 112
Armonize No	:	Sular	: 2201
		Meşrubat	: 2202
		Bira	: 2203
		Şarap	: 2204
		Konyak	: 22082012, 22082062
		Viski	: 220830
		Cin	: 220850
		Votka	: 220860
		Likör	: 220870
		Rakı	: 220890480011, 220890710011

ALKOLLÜ VE ALKOLSÜZ İÇECEKLER

Alkollü ve alkolsüz içecekler sektörü çok geniş bir ürün yelpazesine sahip bulunmakla birlikte, tüm ürünler Türk Gümrük Tarife Cetvelinde "Meşrubat, alkollü içkiler ve sirke" başlığı altında Fasil No: 22'de yer almaktadır.

Türkiye, içme suyu ve maden suları açısından zengin kaynaklara sahip bir ülkedir. Ticari olarak içme suyu sektörü, ambalajı geri dönüşümlü ve geri dönüşümsüz sular ve maden sularını kapsamaktadır. Alp-Himalaya organik kuşağında bulunduğundan, Türkiye maden suları açısından da büyük bir potansiyele sahiptir. Türkiye'deki maden sularının mineral konsantrasyonları oldukça yüksek bulunmaktadır.

Yabancı ortaklı firmaların da faaliyette bulunduğu gazlı meşrubat sektöründe modern teknoloji kullanılarak üretim gerçekleştirilmekte, en çok kolalı içecekler üretilmekte, bu ürünü meyveli içecekler ve aromalı içecekler izlemektedir.

Türkiye bira üretiminin % 90'ından fazlası yurt içi tüketim için gerçekleştirilmekte ve kişi başına tüketim artışlarının paralelinde üretimin de arttığı görülmektedir. Turizm sektöründeki gelişmeler de diğer içeceklerde olduğu gibi bira üretimini etkilemektedir.

Şarap üretimi daha çok Marmara-Trakya, Ege ve İç Anadolu Bölgelerinde yoğunlaşmıştır. Sektörde klasik üretim tesisleri ile birlikte modern üretim tesisleri de faaliyet göstermektedir.

İçki sektöründe Avrupa Birliği müktesebatına uyum çalışmaları çerçevesinde 20/01/2001 tarihinde yürürlüğe giren yasa ile, distile alkollü içkiler başta olmak üzere bazı alkollü içkilerin üretim, ithalat ve ihracatındaki devlet tekeli ortadan kaldırılmıştır.

TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARETİ

İhracat

Alkollü içkiler içerisinde en önemli ihraç kalemini bira oluşturmaktadır. 2009 yılında bir önceki yıla göre bira ihracatı değer olarak yaklaşık % 3, 2010 yılında ise % 10 oranında artış göstermiştir. Birleşmiş Milletler ambargosu nedeniyle 2002 ve öncesinde bira ihracatı

yapılamayan Irak sonraki yıllarda en önemli ihrac pazarı olmuştur. Bu ülkeye 2009 yılında 27,3 milyon dolarlık, 2010 yılında ise 27,5 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. 2010 yılında bira ihracatında ilk sırada yer alan Irak'ı, yaklaşık 6,5 milyon dolarla KKTC izlemiştir. Bu ülkeleri 5,8 milyon dolarla Azerbaycan ve 4,9 milyon dolarla BAE izlemiştir. Lübnan, Uganda, Bahreyn ve Kanada 2010 yılında en çok bira ihracatı gerçekleştirilen diğer ülkeler olmuştur.

Toplam alkollü içkiler ihracatı içinde biradan sonra en çok rakı ihracatı gerçekleştirilmektedir. Toplam 22,9 milyon dolarlık ihracatın yapıldığı 2010 yılında, KKTC'ye yaklaşık 9,3 milyon dolarlık rakı ihracatı gerçekleştirilmiş, bu ülkenin toplam rakı ihracatından almış olduğu pay yaklaşık % 40 olmuştur. Bu ülkeyi 8,8 milyon dolarla Almanya, 1,2 milyon dolarla Irak ve 676 bin dolarla ABD izlemiştir.

*Önemli Ürünler İtibariyle Türkiye'nin Alkollü ve Alkolsüz İçecekler İhracatı
(M: Miktar; 1.000 litre, D: Dolar; 1.000 Dolar)*

Ürün Adı	2008		2009		2010	
	M	D	M	D	M	D
Bira	102.859	59.907	106.269	61.953	112.850	68.429
Şarap	3.530	7.964	3.610	7.750	2.708	7.362
Votka	211	378	146	354	42	114
Rakı	5.260	25.148	4.903	23.209	4.893	22.942
Meşrubat	114.420	69.583	94.557	58.937	114.449	72.657
Memba Suyu ve Soda	110.729	22.295	131.889	23.599	172.103	29.501

Kaynak: TÜİK

Şarap ihracatı ise, 2010 yılında bir önceki yıla göre değer olarak yaklaşık % 2,5 oranında azalma göstermiştir. 2010 yılında 1,9 milyon dolarlık şarap ihracatı gerçekleştirilen KKTC toplam şarap ihracatı içinde aldığı % 25,5'lik payla en çok şarap ihracatı gerçekleştirilen ülke olmuştur. Bu ülkeyi 1,7 milyon dolarla Belçika ve 0,7 milyon dolarla Almanya izlemektedir. Bu 3 ülkenin 2010 yılı şarap ihracatından almış olduğu pay yaklaşık % 59 olmuştur.

Alkolsüz içecekler ihracatı içinde meşrubat sanayi ürünleri ihracatı önemli bir yer tutmaktadır. 2001 yılında 5,4 milyon dolar düzeyinde bulunan ihracat 2009 yılına kadar sürekli artış göstermiştir. 2009 yılında % 15 oranında azalan meşrubat ihracatı 2010 yılına gelindiğinde % 23,3 oranında artarak 72,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. En fazla ihracat yapılan ülke olan KKTC'ye 2010 yılında 13,4 milyon dolarlık meşrubat ihraç edilmiş, bu ülkeyi 10,2 milyon dolarla Irak ve 6,1 milyon dolarla Almanya izlemiştir.

2010 yılında bir önceki yıla göre % 23 oranında artarak 29,5 milyon dolar olarak gerçekleşen memba suyu ve soda ihracatının 6,94 milyon doları, diğer bir ifade ile yaklaşık % 24'ü Almanya'ya gerçekleştirilmiştir. Almanya'yı 5,76 milyon dolarla İngiltere, 2,42 milyon dolarla Afganistan ve 2 milyon dolarla Pakistan izlemiştir.

İthalat

Türkiye'ye ithal edilen alkollü içkilerin başında viski gelmektedir. 2009 yılında 29,5 milyon dolar olarak gerçekleşen ithalat, 2010 yılında % 28 oranında azalarak 21,4 milyon dolar düzeyine inmiştir. En fazla ithalat 12,8 milyon dolarla İngiltere'den yapılmakta, bu ülkeyi 7,8 milyon dolarla ABD izlemektedir.

2010 yılında viskiden sonra 8,2 milyon dolarla en çok votka ithalatı yapılmış olup; en fazla votka ithalatı sırasıyla 4,7 milyon dolarla İsveç'ten, 661 bin dolarla Beyaz Rusya'dan ve 598 bin dolarla Fransa'dan yapılmıştır.

Votka'dan sonra 2010 yılı ithalatı fazla olan diğer alkollü içki ise şaraptır. 5,6 milyon dolarlık toplam ithalat, en fazla; sırasıyla, 2,3 milyon dolarla Fransa, 1,3 milyon dolarla İtalya ve 910 bin dolarla Şili'den gerçekleştirilmiştir.

Önemli Ürünler İtibariyle Türkiye'nin Alkollü ve Alkolsüz İçecekler İthalatı
(M: Miktar; 1.000 litre, D: Değer; 1.000 Dolar)

Ürün Adı	2008		2009		2010	
	M	D	M	D	M	D
Bira	1.291	1.360	905	982	1.293	1.352
Şarap	1.438	4.561	1.066	3.197	1.693	5.610
Konyak	20	212	9	223	25	515
Viski	2.226	8.774	2.486	29.586	1.573	21.441
Cin	266	565	204	508	429	848
Votka	2.131	4.493	1.986	6.722	3.010	8.215
Likör	691	2.199	659	2.222	835	2.900
Memba Suyu ve Soda	1.036	1.165	929	825	1.253	1.099
Meşrubat	21.156	36.974	20.155	30.157	24.456	32.563

Kaynak: TÜİK

Toplam 2,9 milyon dolarlık 2010 yılı likör ithalatının 786 bin dolarını İtalya'dan, 579 bin dolarını İngiltere'den ve 515 bin dolarını Fransa'dan yapılan ithalat oluşturmuştur.

Toplam 1,35 milyon dolarlık 2010 yılı bira ithalatının en fazla yapıldığı ülkeler; 570 bin dolarla Almanya ve 386 bin dolarla Hollanda olmuştur.

Konyak ithalatının tamamına yakını Fransa'dan yapılırken, 848 bin dolarlık 2010 yılı cin ithalatının % 58'i İngiltere'den gerçekleştirilmiştir.

2009 yılında % 18 azalan meşrubat ithalatı 2010 yılında % 8 artış göstermiştir. En fazla ithalat 16,8 milyon dolarla Avusturya'dan gerçekleşmiş, bu ülkeyi 4,2 milyon dolarla Hollanda ve 4,1 milyon dolarla Romanya izlemiştir.

Ülkemizdeki yabancı turistlerin tüketimine yönelik olarak içme suyu ve maden suyu ithalatının da gerçekleştirildiği görülmektedir. 2010 yılı ithalatı önceki yıla göre % 33 artarak 1,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiş, ithalatın yaklaşık yarısını İtalya'dan yapılan ithalat oluşturmuştur.

DÜNYA TİCARETİ

Dünya alkollü içkiler dış ticaretinde birinci sırada şarap yer almakta, bu ürünü içinde viski, votka ve cin gibi ürünlerin yer aldığı distile alkollü içkiler izlemektedir. Toplam alkollü içkiler dış ticaretinin büyük bir kısmını Avrupa Birliği ülkeleri başta olmak üzere gelişmiş ülkelerin kendi aralarında yaptığı ticaret oluşturmaktadır.

2009 yılında dünya şarap ihracatının değer olarak yaklaşık % 30'unu 7,69 milyar dolar ile Fransa gerçekleştirmiş, bu ülkeyi 4,88 milyar dolar ile % 19'unu gerçekleştiren İtalya ve 2,65 milyar dolar ile % 10,4'ünü gerçekleştiren İspanya izlemiştir.

2009 yılında en fazla şarap ithalatı gerçekleştiren ülkeler ise 4,26 milyar dolar ile İngiltere, 4,19 milyar dolar ile ABD ve 2,77 milyar dolarla Almanya'dır. Kanada, Belçika, Hollanda ve Japonya diğer önemli şarap ithalatçısı ülkelerdir.

Önemli Ürünler İtibariyle Dünya Alkollü ve Alkolsüz İçecekler İhracatı (milyon Dolar)

Ürün Adı	2006	2007	2008	2009
Bira	9.324	10.300	11.137	10.303
Şarap	22.581	27.517	29.908	25.514
Viski	6.707	8.350	8.728	7.724
Votka	1.924	2.152	2.252	1.950
Likörler	2.438	2.890	3.026	2.655
Meşrubatlar	10.056	12.004	14.240	12.322
Memba suyu ve soda	2.687	2.961	3.401	2.612

Kaynak: ITC, Trade Map

2009 yılında gerçekleşen yaklaşık 10,30 milyar dolarlık toplam dünya bira ihracatının 1,92 milyar dolarını Hollanda, 1,79 milyar dolarını Meksika ve 1,16 milyar dolarını Almanya gerçekleştirmiştir. Belçika, İngiltere, ABD ve İrlanda diğer önemli bira ihracatçısı ülkelerdir.

Bira ithalatında ise, 2009 yılı toplam dünya ithalatının 3,56 milyar dolar ile % 36'ini gerçekleştiren ABD birinci sırada yer almaktadır. Diğer önemli bira ithalatçısı ülkeler ise 656 milyon dolar ile İngiltere ve 594 milyon dolar ile İtalya'dır.

Önemli Ürünler İtibariyle Dünya Alkollü ve Alkolsüz İçecekler İthalatı (milyon Dolar)

Ürün Adı	2006	2007	2008	2009
Bira	9.275	10.273	11.072	10.221
Şarap	23.173	27.850	30.137	26.105
Viski	6.563	7.790	8.217	7.319
Votka	2.229	2.696	2.930	2.767
Likörler	2.669	3.083	3.100	2.781
Meşrubatlar	9.336	11.833	13.851	11.948
Memba suyu ve soda	2.843	3.125	3.388	2.778

Kaynak: ITC, Trade Map

Distile alkollü içkiler dünya dış ticaretinin büyük bir kısmı yine gelişmiş ülkelerce gerçekleştirilmektedir. Bu grup içinde bulunan viskide, 5 milyar dolarlık ihracatı ile İngiltere en önemli ihracatçı ülke konumundadır. Dünya viski ihracatının % 65'ini İngiltere gerçekleştirmektedir. 2009 yılında en fazla viski ithal eden ülkeler ise 1,19 milyar dolar ile ABD ve 826 milyon dolar ile Fransa olmuştur.

2,76 milyar dolarlık 2009 yılı votka ithalatında 1,54 milyar dolarla ABD ilk sırada yer almıştır. İhracatta ise 585 milyon dolarla İsveç yer almış, bu ülkeyi 331 milyon dolarla Fransa izlemiştir.

2008 yılında değer olarak % 19 oranında artış gösteren meşrubat ve benzeri alkolsüz içecekler ihracatı 2009 yılında % 13 oranında azalma göstermiştir. 2009 yılının önemli ihracatçı ülkeleri 1,59 milyar dolar ile Avusturya ve 1,51 milyar dolar ile Almanya'dır. Önemli ithalatçı ülkeler ise 1,43 milyar dolar ile ABD ve 959 milyon dolar ile İngiltere'dir.

Dünya içme suyu ihracatında ise ilk sırada 856 milyon dolarla Fransa yer almakta, bu ülkeyi 390 milyon dolarla İtalya ve 306 milyon dolarla Çin izlemektedir. En önemli ithalatçı ülke ise 398 milyon dolarlık içme suyu ithalatı gerçekleştiren Hong Kong'dur. Bu ülkeyi 329 milyon dolarla ABD ve 318 milyon dolarla Japonya izlemiştir.